

KATALOG SZKOLEŃ 2023

MAJ

VII Krajowy Kongres Sekretarzy

6-7 września 2023

Finanse, rachunkowość, podatki

Przygotowanie do wdrożenia faktury ustrukturyzowanej. Krajowy system e-faktur. Zagadnienia podatkowe i techniczne https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/przygotowanie-do-wdrozenia-faktury-ustrukturyzowanej-krajowy-system-e-faktur-zagadnienia-podatkowe-i-techniczne/53912	29 maja 2023
Podatek od nieruchomości a ordynacja podatkowa https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/podatek-od-nieruchomosci-a-ordynacja-podatkowa/55189	30 maja 2023
Inwentaryzacja w jednostkach oświatowych w 2023 r. https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/inwentaryzacja-w-jednostkach-oswiatowych-w-2023-r/55183	30 maja 2023
Zmiany w VAT w jst 2023 roku. Opodatkowanie dotacji, faktura ustrukturyzowana, planowane zmiany dotyczące użytkownika wieczystego https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/vat-1/56597	01 czerwca 2023
Środki trwałe od podstaw w teorii i praktyce. Zajęcia dla pracowników, niebędących księgowymi https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/srodki-trwale-1/55773	01 czerwca 2023
Funkcjonowanie kontrasygnaty skarbnika i osób przez niego upoważnionych w jst https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/funkcjonowanie-kontrasygnaty-skarbnika/56840	02 czerwca 2023
Podatki lokalne. Co po wymiarze w trakcie 2023 roku. Warsztaty https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/podatki/55916	02 czerwca 2023
Klasyfikacja budżetowa, paragrafy dochodów oraz wydatków budżetowych w przykładach oraz nieprawidłowości https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/klasyfikacja-budzetowa-paragrafy-dochodow/56712	05 czerwca 2023
Opłata skarbową. Aktualne problemy z ustalaniem i poborem opłaty w urzędach administracji publicznej https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/oplata-skarbowa-aktualne-problemy-z-ustalaniem-i-poborem-oplaty-w-urzedach-administracji-publicznej/56609	05 czerwca 2023
Gospodarka kasowa i druki ścisłego zarachowania https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/gospodarka-kasowa-i-druki-scislego-zarachowania-2/56601	
Półowa roku jest doskonałym czasem, by uporządkować gospodarkę kasową w jednostce, przypomnieć zasady funkcjonowania i organizacji kasy czy też ewidencji, rozliczania i kontroli druków ścisłego zarachowania, dlatego też proponujemy Państwu uczestnictwo w szkoleniu dotyczącym wymogów prawnych w kontekście szeroko rozumianej gospodarki kasowej i druków ścisłego zarachowania.	06 czerwca 2023
Ewidencja budżetu jst, a ewidencja jednostki urzęd. Błędy i nieprawidłowości w ewidencji księgowej https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/ewidencja-budzetu/55348	07 czerwca 2023

Odsetki za zwłokę (opóźnienie) w zapłacie w jst oraz rekompensata na pokrycie kosztów dochodzenia należności. Ustalanie, naliczanie, zarachowanie wpłat, zaokrąglanie, udzielanie ulg, windykacja, przedawnienie, ewidencja, klasyfikacja budżetowa, sprawozdawczość, inwentaryzacja, dyscyplina finansów publicznych, procedury kontroli zarządczej

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/odsetki-za-zwloke-opoznienie-w-zaplacie-w-jst/56519>

12 czerwca 2023

Polityka rachunkowości w JST

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/polityka-rachunkowosci-1/55082>

12 czerwca 2023

Rejestr umów jednostek sektora finansów publicznych. Nowe wyzwania dla organizacji i walka z nadużyciami w sektorze publicznym

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/rejestr-umow-jednostek-sektora-finansow-publicznych-nowe-wyzwania-dla-organizacji-i-walka-z-naduzyciami-w-sektorze/56930>

12 czerwca 2023

Kurs Specjalista ds. finansów publicznych

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/kurs-specjalista-ds-finansow/55507>

13-16 czerwca 2023

Inwentaryzacja w jednostkach sektora finansów publicznych okiem praktyka

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/inwentaryzacja-w-jednostkach-sektora-finansow-publicznych-2/56845>

15 czerwca 2023

Prawne aspekty dochodzenia przez jst należności z tytułu najmu i dzierżawy

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/prawne-aspekty-dochodzenia-przez-jst-naleznosci-z-tytulu-najmu-i-dzierzawy/56230>

16 czerwca 2023

Sprawozdawczość budżetowa wg obowiązujących przepisów w jednostkach samorządu terytorialnego i ich jednostkach organizacyjnych za II kwartał 2023 r.

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/sprawozdawczosc/55081>

19 czerwca 2023

Składniki majątkowe w JST

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/skladniki-majatkowe-w-jst/54870>

Proponujemy Państwu udział w spotkaniu podczas, którego uczestnicy usystematyzują wiedzę na temat gospodarki składnikami majątkowymi jednostki (środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, składniki niskocenne, składniki ujawnione, obce, oddane w użytkowanie itp.). Omówione zostaną sposoby nabywania, wyceny, znakowania, prowadzenia ewidencji oraz sytuacje powodujące zmiany wartości początkowej. Podczas spotkania prezentowane będą również zasady klasyfikowania środków trwałych zgodnie z KŚT, ustalania stawek amortyzacyjnych, a także kwestie dotyczące umorzenia/amortyzacji. Końcowa część spotkania poświęcona będzie omówieniu zasad zbywania składników ruchomych oraz nieruchomości, znaczenie terenu strzeżonego oraz zasady skutecznego powierzania obowiązków, odpowiedzialności i zastępstw.

19 czerwca 2023

Przeprowadzanie i rozliczanie inwestycji w jst i jej jednostkach podległych z uwzględnieniem środków z różnych źródeł m.in. Polskiego Ładu, programu inwestycji strategicznych czy innych dotacji

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/inwestycje/56603>

Inwestycje są tymi zadaniami w administracji samorządowej, które zwykle lubiane są najbardziej w budżetach jst, gdyż pokazują zarówno ich rozwój, odpowiadają na potrzeby mieszkańców, dają radość korzystania z ich rezultatów. Z drugiej strony ich przygotowanie, finansowanie, a później także realizacja przy pomocy środków finansowych z różnych źródeł, są często przyczyną wątpliwości, problemów, a nawet nieporozumień między komórkami merytorycznymi i finansowymi. Czasami stanowią również spore obciążenie dla późniejszej realizacji budżetu, jeśli w niewłaściwy sposób zostało uwzględnione ich oddziaływanie na wydatki bieżące jednostki. Przedmiotem proponowanego szkolenia jest omówienie zagadnienia realizacji i rozliczania inwestycji czyli wskazanie na co należy zwrócić uwagę, co stanowi sedno przygotowań do zadań inwestycyjnych, aby przebiegały one łatwo, a rozliczane były bezproblemowo. Prowadząca ekspert, praktyk i doradca jst z wieloletnim doświadczeniem, omówi nieprawidłowości w zakresie prowadzenia procesu realizacji inwestycji z różnych funduszy oraz innych źródeł oraz przedstawi możliwe rozwiązania do zastosowania, by wyeliminować błędy i nieprawidłowości.

20 czerwca 2023

Składniki majątkowe w JST

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/skladniki-majatkowe-w-jst/54874>

Proponujemy Państwu udział w spotkaniu podczas, którego uczestnicy usystematyzują wiedzę na temat gospodarki składnikami majątkowymi jednostki (środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, składniki niskocenne, składniki ujawnione, obce, oddane w użytkowanie itp.). Omówione zostaną sposoby nabywania, wyceny, znakowania, prowadzenia ewidencji oraz sytuacje powodujące zmiany wartości początkowej. Podczas spotkania prezentowane będą również zasady klasyfikowania środków trwałych zgodnie z KŚT, ustalania stawek amortyzacyjnych, a także kwestie dotyczące umorzenia/amortyzacji. Końcowa część spotkania poświęcona będzie omówieniu zasad zbywania składników ruchomych oraz nieruchomości, znaczenie terenu strzeżonego oraz zasady skutecznego powierzania obowiązków, odpowiedzialności i zastępstw.

20 czerwca 2023

Środki trwałe i inwestycje w praktyce z uwzględnieniem najnowszych zmian w prawie podatkowym i bilansowym

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/srodki-trwale-i-inwestycje/57079>

21 czerwca 2023

Funkcjonowanie Kas Zapomogowo – Pożyczkowych po zmianie przepisów

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/funkcjonowanie-kas-zapomogowo-pozyczkowych-po-zmianie-przepisow-1/53846>

Celem szkolenia jest zaprezentowanie zmian, jakie nastąpiły po uchwaleniu ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o kasach zapomogowo-pożyczkowych z terminem dostosowującym zmiany w 2023 r. Ustawa zastąpiła rozporządzenie z dnia 19 grudnia 1992 r. w sprawie pracowniczych kas zapomogowo pożyczkowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakładach pracy. Na szkoleniu omówiony będzie zakres zmian wynikający z nowej ustawy ze wskazaniem na ostateczny termin zmian, zasady tworzenia, organizowania i działania KZP w jednostce oraz aspektów związanych z jej funkcjonowaniem, ewidencją, prowadzeniem księgowości, obowiązków pracodawcy wobec KZP, przetwarzaniem danych osobowych oraz sprawozdawczością i likwidacją. Uczestnicy otrzymają obszerny materiał szkoleniowy oraz przykładowy statut uwzględniający zmiany nowej ustawy oraz wzory dokumentów.

21 czerwca 2023

Inwentaryzacja w jednostkach oświatowych w 2023 r.

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/inwentaryzacja-w-jednostkach-oswiatowych-1/57310>

21 czerwca 2023

Ewidencja księgową w jst. Plany kont, operacje księgowe oparte na zasadach określonych w załączniku nr 3 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/ewidencja-ksiegowa-w-jst/57612>

22 czerwca 2023

Nowelizacja egzekucji podatków i opłat oraz zmiany w ulgach w spłacie zobowiązań podatkowych

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/egzekucja-podatkow/57143>

22 czerwca 2023

Tworzenie, obieg i kontrola dokumentów księgowych 2023

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/tworzenie-obieg-i-kontrola-dokumentow-ksiegowych-2023/53861>

Szkolenie ma na celu uporządkowanie wiedzy uczestników w zakresie tworzenia, obiegu, kontroli i zatwierdzania dokumentów księgowych. W szczególności zwrócona będzie uwaga na znaczenie rzetelności i terminowości kontroli merytorycznej, formalnej, rachunkowej, wstępnej i następczej, oraz zatwierdzania źródłowych dokumentów księgowych. Omówiony również będzie sposób prawidłowego powierzania obowiązków i odpowiedzialności, w tym procedur uwzględniających struktury jednostek obsługujących i obsługiwanych (np. CUW) oraz wskazanie na sytuacje kiedy główny księgowy może odmówić złożenia podpisu. Końcowa część szkolenia poświęcona będzie omówieniu najczęściej popełnianych błędów przy tworzeniu, obiegu i kontroli dokumentów księgowych ze wskazaniem przyczyn i sposobów ich rozwiązania.

22 czerwca 2023

Funkcjonowanie Kas Zapomogowo – Pożyczkowych po zmianie przepisów

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/funkcjonowanie-kas-zapomogowo-pozyczkowych-po-zmianie-przepisow-1/53860>

Celem szkolenia jest zaprezentowanie zmian, jakie nastąpiły po uchwaleniu ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o kasach zapomogowo-pożyczkowych z terminem dostosowującym zmiany w 2023 r. Ustawa zastąpiła rozporządzenie z dnia 19 grudnia 1992 r. w sprawie pracowniczych kas zapomogowo pożyczkowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakładach pracy. Na szkoleniu omówiony będzie zakres zmian wynikający z nowej ustawy ze wskazaniem na ostateczny termin zmian, zasady tworzenia, organizowania i działania KZP w jednostce oraz aspektów związanych z jej funkcjonowaniem, ewidencją, prowadzeniem księgowości, obowiązków pracodawcy wobec KZP, przetwarzaniem danych osobowych oraz sprawozdawczością i likwidacją. Uczestnicy otrzymają obszerny materiał szkoleniowy oraz przykładowy statut uwzględniający zmiany nowej ustawy oraz wzory dokumentów.

23 czerwca 2023

Tworzenie, obieg i kontrola dokumentów księgowych 2023

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/tworzenie-obieg-i-kontrola-dokumentow-ksiegowych-2023/53862>

Szkolenie ma na celu uporządkowanie wiedzy uczestników w zakresie tworzenia, obiegu, kontroli i zatwierdzania dokumentów księgowych. W szczególności zwrócona będzie uwaga na znaczenie rzetelności i terminowości kontroli merytorycznej, formalnej, rachunkowej, wstępnej i następczej, oraz zatwierdzania źródłowych dokumentów księgowych. Omówiony również będzie sposób prawidłowego powierzania obowiązków i odpowiedzialności, w tym procedur uwzględniających struktury jednostek obsługujących i obsługiwanych (np. CUW) oraz wskazanie na sytuacje kiedy główny księgowy może odmówić złożenia podpisu. Końcowa część szkolenia poświęcona będzie omówieniu najczęściej popełnianych błędów przy tworzeniu, obiegu i kontroli dokumentów księgowych ze wskazaniem przyczyn i sposobów ich rozwiązania.

26 czerwca 2023

Ewidencja podatku VAT w jst. Praktyka stosowania przepisów, najczęściej popełniane błędy

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/ewidencja-vat/55079>

26 czerwca 2023

W jaki sposób skutecznie zdejmować ze stanu składniki zniszczone, zużyte, uszkodzone, przeterminowane lub postawione do nieodpłatnego przekazania w jsfp w 2023 r. po zmianach przepisów? Należyte gospodarowanie mieniem, właściwe procedury postępowania, najczęstsze nieprawidłowości

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/skladniki-zniszczone/57145>

28 czerwca 2023

Faktury i e-faktury oraz Krajowy System e-Faktur

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/faktury/57812>

03 lipca 2023

Kurs: Rachunkowość i sprawozdawczość w jst od podstaw

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/rachunkowosc-i-sprawozdawczosc/57175>

04-14 lipca 2023

System Besti@ jako narzędzie do przygotowania sprawozdań budżetowych i finansowych, dokumentów planistycznych. Omówienie aktualnych funkcjonalności systemu.

06-07 lipca 2023

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/besti/57425>

Likwidacja zaległości i nadpłat w podatku od nieruchomości

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/podatek-od-nieruchomosci-1/57780>

07 lipca 2023

Plan finansowy samorządowej jednostki budżetowej i jego wykonanie w 2023 roku

11 lipca 2023

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/plan-finansowy/57791>

Rachunkowość budżetowa dla początkujących

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/rachunkowosc/57800>

14 lipca 2023

Zwrot podatku akcyzowego w II terminie składania wniosków w 2023 r. Nowości i kluczowe problemy związane ze zwrotem podatku akcyzowego

19 lipca 2023

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/podatek-akcyzowy/57828>

Kurs: Specjalista do spraw środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

19-21 lipca 2023

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/srodki-trwale-2/57712>

Rozliczanie VAT w 2023 r.: obowiązek podatkowy, zakup towarów i usług z zagranicy, korygowanie podstawy opodatkowania, zasady odliczania VAT

20 lipca 2023

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/finanse-rachunkowosc-podatki/rozliczanie-vat-w-2023-r/57877>

Oświata

Kontrola dotacji oświatowych w praktyce. Jak prawidłowo przeprowadzić kontrolę oraz jak sprawdzić poprawność wykorzystania dotacji i wykryć najczęstsze nieprawidłowości?

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/oswiata/dotacje-oswiatowe/56677>

Proponujemy Państwu uczestnictwo w szkoleniu, podczas którego zostaną omówione przepisy prawne oraz praktyczne aspekty dotyczące kontroli dotacji oświatowych, przekazanych placówkom niesamorządowym. Przedstawiony zostanie sposób organizacji kontroli, katalog wydatków, kwalifikujących się do pokrycia z dotacji oraz tych, których nie można z niej sfinansować. Wskazane zostaną także najczęstsze nieprawidłowości w tym zakresie. W trakcie szkolenia zostaną przeanalizowane przykładowe wzory dokumentów, w tym protokół kontroli.

02 czerwca 2023

Rozliczenie subwencji na uczniów niepełnosprawnych w szkołach i przedszkolach samorządowych -art. 8 ufzo

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/oswiata/rozliczenie-subwencji/56843>

W subwencji oświatowej przewidziano środki finansowe na zapewnienie kształcenia specjalnego uczniom, posiadającym orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej. Jednocześnie w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych wprowadzono zobowiązanie do wydatkowania środków na kształcenie specjalne w kwocie nie niższej, niż zagwarantowana w subwencji oświatowej. Podczas szkolenia prowadzący w praktyczny sposób wskaże, jak spełnić wymagania ustawowe w tym zakresie, w jaki sposób właściwie klasyfikować i dokumentować wydatki na uczniów niepełnosprawnych. Podczas części warsztatowej omówi, jak dokonać kalkulacji wzoru zawartego w ustawie, a także podpowie, w jaki sposób należy przygotować się do udokumentowania spełnienia wymogów ustawy w przypadku kontroli RIO.

13 czerwca 2023

Kultura, sport, NGO, promocja

Podatek vat w działalności instytucji kultury w 2023 roku – zasady, problemy, aktualne zmiany

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/kultura-sport-ngo-promocja/podatek-vat-w-dzialalnosci-instytucji-kultury-w-2023-roku-zasady-problemy-aktualne-zmiany/55960>

19 czerwca 2023

Kompendium wiedzy głównego księgowego instytucji kultury – problemy oraz nowości w działalności IK w 2023 r.

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/kultura-sport-ngo-promocja/kompendium-wiedzy-glownego-ksiegowego-instytucji-kultury-problemy-oraz-nowosci-w-dzialalnosci-ik-w-2023-r/57646>

12 lipca 2023

Nieruchomości, zagospodarowanie przestrzenne, budownictwo

Elektroniczne księgi wieczyste jako skuteczne narzędzie realizacji zadań administracji publicznej

<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/nieruchomosci-zagospodarowanie-przestrzenne-budownictwo/ksiegi-wieczyste/57814>

20 lipca 2023

Ochrona środowiska, gospodarka komunalna i mieszkaniowa

Rachunkowość i zarządzanie finansami wspólnoty mieszkaniowej
<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/ochrona-srodowiska-gospodarka-komunalna-i-mieszkaniowa/wspolnoty-mieszkaniowe/57232>

21 czerwca 2023

Pomoc społeczna, zdrowie

Schematy podatkowe dla podmiotów medycznych w 2023 roku
<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/pomoc-spoeczna-zdrowie/schematy-podatkowe-dla-podmiotow-medycznych/57211>

20 czerwca 2023

Fundusze europejskie i pomoc publiczna

Zasady udzielania pomocy de minimis przez powiatowy urząd pracy
<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/fundusze-europejskie-i-pomoc-publiczna/pomoc-de-minimis/55627>

06 czerwca 2023

Kwalifikowalność wydatków w projektach UE na lata 2021-2027
<https://frdl.bialystok.pl/szkolenia-otwarte/fundusze-europejskie-i-pomoc-publiczna/kwalifikowalnosc-wydatkow-w-projektach-ue-na-lata-2021-2027-2/57442>

10 lipca 2023

FRDL - Podlaskie Centrum

ul. Wrocławska 51

15-644 Białystok

tel. (85) 732 17 88

frdl-pc@frdl.bialystok.pl

Dział Szkoleń:

Małgorzata Korol

Specjalista ds. Sprzedaży Usług Szkoleniowych

tel.: 85 732 17 88

email: mkorol@frdl.bialystok.pl

Agnieszka Lipińska

Specjalista ds. Sprzedaży Usług Szkoleniowych

tel.: 85 732 17 88

email: alipinska@frdl.bialystok.pl

Urszula Romanowicz

Koordinator ds. szkoleń

tel.: 85 307 02 68

email: uromanowicz@frdl.bialystok.pl

Beata Podgórska

Specjalista ds. Sprzedaży Usług Szkoleniowych

tel.: 85 307 01 30

email: bpodgorska@frdl.bialystok.pl